

Охота Н.В.,
здобувач вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
денна форма навчання,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

ЗАХИСТ МОРСЬКИХ РЕСУРСІВ СВІТУ

Морські ресурси є важливою екосистемою світу, так як займає найбільшу питому вагу його території. Забруднення морського середовища в Україні, як і в більшості країн світу, на сьогодні розглядається як одна з найважливіших економічних і соціальних проблем. Підвищена увага до питань екології пояснюється тим, що безвідповідальне використання морських ресурсів призвело країни до межі екологічної катастрофи. Морське середовище знаходиться у критичному стані, а стан впливає на умови життя та здоров'ї людей [1].

Глобальним завданням є ліквідація збитків, які вже завдані океану, відновлення порушеної рівноваги і створення гарантій щодо збереження та охорони. Світовий океан являє собою об'єкт міжнародної охорони. З метою охорони Світового океану прийнято низку багатосторонніх і регіональних угод. Саме через це охорона морського середовища від забруднення регламентується міжнародними правовими актами, нормами внутрішньодержавного законодавства, відповідними угодами та домовленостями.

Була розроблена і прийнята низка міжнародних конвенцій, які передбачають певні заходи щодо запобігання забруднення морського середовища. На сьогодні діє низка міжнародних угод щодо захисту морської екосистеми від забруднення (Міжнародна Конвенція з попередження забруднення моря нафтою, 1954 р., Міжнародна Конвенція по запобіганню забрудненню з суден 1973 р., Лондонська Конвенція про запобігання забрудненню моря скидами відходів та іншими матеріалами від 1972 р [2, 3].

«Конституція морського права» – Конвенція ООН з морського права 1982 р. (UNCLOS-82) містить значний правовий матеріал щодо захисту та збереження морського середовища (Частина XII «Захист та збереження морського середовища»), визначає доцільність регіонального підходу до вирішення морських екологічних проблем.

Так, завдяки проєкту ЄС/ПРООН «Посилення екологічного моніторингу Чорного моря» (EMBLAS), у Чорному морі вперше вдалося визначити 8 з 11 показників з покращення екологічного стану.

Виявлено, що 83% морського сміття Чорного моря, складає пластик (PET-пляшки, упаковка, пластикові пакети), Дунай та Дністер несуть у море від 6 до 50 одиниць сміття на годину, кількість морського сміття майже вдвічі перевищує аналогічну цифру для Середземного моря.

Охорона морських екосистем включена до екологічного блоку Угоди про асоціацію Україна-ЄС. Наразі Україна впроваджує положення Рамкової Директиви ЄС про морську стратегію, головною метою якої є поетапне

досягнення гарного екологічного стану морського середовища. Одним з першочергових кроків у цьому напрямку є впровадження оновленої системи екологічного моніторингу, який охоплюватиме усі показники гарного екологічного стану, зазначені в Директиві. Розробляється Стратегія морської природоохоронної політики України [4].

Також нещодавні події, що майже сколихнули весь світ – на узбережжі Камчатки знайшли сотні загиблих морських тварин. Місцеві жителі стверджують, що в Тихий океан на Камчатці стався витік отруйної речовини. Восьминоги, риба, морські зірки і їжаки — всі мертві від мису Наличево до Авачинської бухти, а це понад 40 км. За словами жителів, вода біля Халактирського пляжу змінила колір і стала небезпечною для здоров'я людей. Констатують той факт, 30 вересня 2020 року на сайті уряду Камчатського краю повідомлялося, що в районі Халактирського пляжу виявили перевищення допустимої концентрації фенолу у два рази й нафтопродуктів — у чотири рази.

Міжнародна неурядова природоохоронна організація Greenpeace назвала це «екологічною катастрофою» і звернулася із вимогою розслідувати факт отруєння екосистеми. Саме тому формування і реалізація ефективної державної морської політики сприятиме створенню сприятливих умов щодо досягнення цілей сталого розвитку у захисті морських екосистем.

Отже, слід зазначити, що охорона морського середовища повинна здійснюватися комплексним шляхом, створюючи при цьому нові технологічні процеси, методи та засоби упередження забруднень, а також обмеження викидів забруднюючих речовин, відповідальності та свідомого відношення до природи.

Бібліографічний список:

1. Кузнецова Н., Радник О. Загрязнение окружающей среды отходами и опасными веществами. – М., 2001. – 260 с.
2. Міжнародна конвенція по запобіганню забрудненню з суден від 02.11.1973 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/896_009.
3. Конвенція про запобіганню забрудненню моря скидами відходів та іншими матеріалами від 29.12.1972 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_127.
4. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України: <https://www.kmu.gov.ua/news/mindovkillya-31-zhovtnya-den-chornogo-morya> (дата звернення 02.11.2020).

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор Вишневська О.М.